

Wyrok z dnia 22 lutego 2007 r.

I UK 258/06

Żołnierze wojskowej służby nadterminowej nie należą do kręgu "pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze" w rozumieniu art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.).

Przewodniczący SSN Andrzej Wróbel, Sędziowie SN: Beata Gudowska, Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 22 lutego 2007 r. sprawy z odwołania Henryka C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o emeryturę, na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 marca 2006 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 15 marca 2006 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego Henryka C. od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach-Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 9 czerwca 2004 r., oddalającego odwołanie ubezpieczonego od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w R. z dnia 19 sierpnia 2003 r. (zmienionej decyzją z dnia 15 stycznia 2004 r.), odmawiającej prawa do wcześniejszej emerytury.

Sąd drugiej instancji podzielił i przyjął za własne ustalenia faktyczne i rozważania prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji, które przedstawiają się następująco. Ubezpieczony (urodzony 20 lipca 1943 r.) składając wniosek emerytalny udokumentował następujące okresy składkowe i nieskładkowe: 1) od dnia 29 października 1962 r. do dnia 8 lutego 1974 r. jako okres służby wojskowej w tym: od dnia 29 października 1962

r. do dnia 14 października 1964 r. jako okres czynnej służby; od dnia 15 października 1964 r. do dnia 14 października 1966 r. jako okres służby nadterminowej; od dnia 15 października 1966 r. do dnia 8 lutego 1972 r. jako okres zawodowej służby wojskowej, a także: 2) od dnia 6 maja 1972 r. do dnia 10 października 1975 r. jako okres zatrudnienia na stanowisku pakowacza w Z. Fabryce Mebli; 3) od dnia 1 czerwca 1976 r. do dnia 29 grudnia 1978 r. jako okres zatrudnienia na stanowisku pomocy dołowej pod ziemią w KWK „P.”; 4) od dnia 6 lutego 1979 r. do dnia 11 września 1979 r. jako okres zatrudnienia na stanowiskach obsługi urządzeń na powierzchni oraz młodszego górnika w KWK „J.”; 5) od dnia 17 lipca 1979 r. do dnia 26 września 1985 r. jako okres zatrudnienia na stanowiskach młodszego górnika, ślusarza pod ziemią oraz konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla w KWK „B.”; 6) od dnia 11 grudnia 1985 r. do dnia 24 października 1986 r. jako okres zatrudnienia na stanowisku monter w „P.” SA w K.

Ponadto od dnia 20 września 1996 r. do dnia 9 marca 1998 r. ubezpieczony podlegał ubezpieczeniu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Ubezpieczony przedstawił świadectwo pracy w szczególnych warunkach obejmujące okres zatrudnienia od dnia 19 lipca 1980 r. do dnia 26 września 1985 r. na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla. Dodatkowo ubezpieczony przedstawił zaświadczenie, że w okresie od dnia 2 października 1958 r. do dnia 29 października 1962 r., jako małoletni elew odbywał naukę w orkiestrze wojskowej, a w okresie od dnia 1 września 1992 r. do dnia 24 lutego 1994 r. był zatrudniony jako pracownik budowlany w spółce cywilnej „A.” w C.

Sąd pierwszej instancji na podstawie art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 ze zm.) oraz na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) stwierdził, że uprawnienie do spornego świadczenia ubezpieczonego zostało uzależnione od spełnienia przez niego następujących przesłanek: ukończenie 60 lat życia, staż ubezpieczeniowy - 25 - letni okres składkowy i nieskładkowy w tym 15 - letni staż pracowniczy w szczególnych warunkach. Dla celów ustalenia uprawnień do wcześniejszej emerytury, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się żołnierzy zawodowych (art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS). Organ rentowy za pracę w szczególnych warunkach uznał ubezpieczonemu na-

stępujące okresy: 1) okres zawodowej służby wojskowej od dnia 15 października 1966 r. do dnia 8 lutego 1972 r.; 2) okres zatrudnienia na stanowisku pomocy dołowej pod ziemią w KWK „P.” od dnia 1 czerwca 1976 r. do dnia 29 grudnia 1978 r.; 3) okres zatrudnienia na stanowisku młodszego górnika w KWK „J.” od dnia 4 maja 1979 r. do dnia 11 maja 1979 r. (w uzasadnieniu Sądu pierwszej instancji podano „od 4.05.1979 r. do 11.05.1985 r.”); 4) okres zatrudnienia na stanowiskach młodszego górnika, ślusarza pod ziemią oraz konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla w KWK „B.” od dnia 17 lipca 1979 r. do dnia 26 września 1985 r. - czyli łącznie 14 lat i 27 dni. Ustalając zaś okres składkowy organ rentowy zaliczył ubezpieczonemu okresy zatrudnienia, służby wojskowej i ubezpieczenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej - łącznie 24 lata i 15 dni. Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonego w spółce cywilnej „A.” w okresie od 1 września 1992 r. do dnia 24 lutego 1994 r. oraz okresu, kiedy ubezpieczony był małoletnim elewem orkiestry garnizonowej, tj. okresu od dnia 2 października 1958 r. do dnia 28 października 1962 r. W ocenie Sądu pierwszej instancji, jeżeli ubezpieczony był zatrudniony w spółce „A.”, to okres tego zatrudnienia należy wliczyć do jego stażu ubezpieczeniowego i wtedy jego okres składkowy przekroczy 25 lat. Nie ma to jednak znaczenia do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, ubezpieczony bowiem nie wykazał 15 - letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Wyrokiem z dnia 15 marca 2006 r. Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego od powyższego wyroku Sądu Okręgowego. Sąd drugiej instancji podzielając ustalenia faktyczne i prawne dokonane przez Sąd pierwszej instancji stwierdził, że okres nadterminowej służby wojskowej, którą skarżący pełnił od dnia 15 października 1964 r. do dnia 14 października 1966 r. nie jest okresem, o jakim mowa w art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1958 r. o służbie wojskowej szeregowców i podoficerów Sił Zbrojnych (Dz.U. Nr 36, poz. 164 ze zm.) wojskowa służba nadterminowa była służbą poprzedzającą powołanie podoficera do wojskowej służby zawodowej; trwała ona 2 lata i miała na celu stwierdzenie przydatności oraz przygotowanie podoficera do wojskowej służby zawodowej. Na podstawie zaś art. 46 powołanej ustawy do wojskowej służby nadterminowej mogli być powołani na własną prośbę podoficerowie po odbyciu zasadniczej służby wojskowej, jeżeli: 1) posiadali odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do służby wojskowej, 2)

nie przekroczyli 26 lat życia, 3) posiadali odpowiednie wartości moralne i kwalifikacje służbowe, 4) posiadali wykształcenie co najmniej w zakresie 7 klas szkoły podstawowej.

Z kolei na podstawie art. 66 ust. 1 wskazanej ustawy do wojskowej służby zawodowej mogli być powołani na własną prośbę podoficerowie nadterminowi po upływie terminu zobowiązania do wojskowej służby nadterminowej, a w razie skrócenia czasu trwania tej służby - po upływie skróconego okresu, jeżeli: 1) posiadali odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do służby wojskowej, 2) posiadali odpowiednie wartości moralne i kwalifikacje służbowe, 3) podczas służby nadterminowej ukończyli z wynikiem pomyślnym kurs dla kandydatów na podoficerów zawodowych, 4) odpowiadali innym warunkom określonym przez Ministra Obrony Narodowej dla danego korpusu osobowego oraz grupy lub specjalności wojskowej.

Według Sądu drugiej instancji w świetle powołanych przepisów istniała różnica między wojskową służbą nadterminową a wojskową służbą zawodową. Wobec tego nie można uznać żołnierza nadterminowego za żołnierza zawodowego w rozumieniu art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS. Żołnierzami w czynnej służbie wojskowej w rozumieniu ustawy z dnia 12 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej są osoby, które: 1) odbywają: a) zasadniczą służbę wojskową, b) nadterminową zasadniczą służbę wojskową, c) przeszkolenie wojskowe, d) ćwiczenia wojskowe, e) okresową służbę wojskową; 2) pełnią służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny (art. 59 wskazanej ustawy). Z kolei na podstawie art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 12 listopada 1967 r. żołnierze odbywający zasadniczą służbę wojskową mogą pełnić ją nadterminowo przez okres od jednego do siedmiu lat na podstawie dobrowolnego zgłoszenia.

Sąd drugiej instancji stwierdził, że na podstawie art. 195 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS z dniem 1 stycznia 1999 r. utraciła moc ustawa z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.). Do wniosku emerytalnego ubezpieczonego złożonego w organie rentowym w dniu 4 czerwca 2003 r., na podstawie art. 186 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. należało stosować przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W skardze kasacyjnej wniesionej od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, a także o zasądzenie kosztów postępowania. Skarżący wskazał, że skargę kasacyjną opiera na podstawach z art. 398³ § 1 i 2 k.p.c. W zakresie podstawy dotyczącej naruszenia przepisów prawa procesowego skarżący zarzucił narusze-

nie art. 224 k.p.c., 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. oraz art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., a także art. 382 k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c.

Zdaniem skarżącego, w wyniku nieprzestrzegania kompetencji Sądu odwoławczego, doszło do pominięcia części materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i brak jest wyczerpujących ustaleń przez nierozważenie materiału dowodowego w sposób wszechstronny. Sąd dokonał ustaleń sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przez przyjęcie, że skarżący nie wykazał wymaganego do przyznania wcześniejszej emerytury okresu co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przez ustalenie, że okres nadterminowej służby wojskowej nie był okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Podstawa skargi kasacyjnej dotycząca naruszenia przepisów prawa materialnego nie została przedstawiona w wyodrębnionej części skargi poświęconej jej podstawom; jednakże wobec powołania się przez skarżącego na art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. i biorąc pod uwagę całą treść skargi kasacyjnej oraz to, że we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i w uzasadnieniu skargi zostały wskazane naruszone przepisy prawa materialnego, należy przyjąć, że podstawa naruszenia przepisów prawa materialnego dotyczy błędnej wykładni art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 11 pkt 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), polegającej na przyjęciu, że okres nadterminowej służby wojskowej odbytej bezpośrednio przez odbywaniem zawodowej służby wojskowej nie może być zaliczony do uprawnień przewidzianych w art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy emerytalnej z 17 grudnia 1998 r. jako praca w szczególnych warunkach. Według skarżącego nie ma uzasadnionych podstaw do pozbawienia możliwości zaliczenia okresu odbywania nadterminowej służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach. Okres odbywania nadterminowej służby wojskowej, poprzedzającej odbywanie służby zawodowej, powinien być traktowany jako okres, o którym mowa w art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy emerytalnej. Inna interpretacja przepisu art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy emerytalnej byłaby sprzeczna z art. 32 Konstytucji, bowiem tworzyłaby sytuację, w której żołnierze odbywający nadterminową służbę wojskową, pomimo wykonywania takiej samej służby i spełnienia takich samych warunków do przejścia na wcześniejszą emeryturę jak żołnierze zawodowi, nie mogliby skorzystać z prawa do wcześniejszej emerytury. Skarżący powołał się na ust. 2 art.

32 ustawy emerytalnej, na podstawie którego dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. W świetle powyższego przepisu „zastosowanie jako cechy wyłączonej prawo do wcześniejszej emerytury przy świadczeniu pracy w warunkach szkodliwych kryterium nadterminowości służby wojskowej miałoby cechy nieuzasadnionej dyskryminacji, co naruszało art. 2 Konstytucji i wyrażoną w nim zasadę sprawiedliwości społecznej”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W budzącej zastrzeżenia (o czym wyżej wspomniano) formule przytoczenia materialnoprawnej podstawy skargi kasacyjnej, zarzut błędnej wykładni art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) został niejasno, bo bez jakiegokolwiek w tym zakresie uzasadnienia - poprzez wyłącznie wskazanie „związku” - połączony z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Ponieważ skarżący nie kwestionuje zastosowania do stanu faktycznego sprawy wskazanych w podstawie zaskarżonego wyroku przepisów ustawy z 17 grudnia 1998 r., w tym jej art. 186 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 oraz art. 32, to można przypuszczać, że intencją przywołania regulacji z ustawy z 1982 r., która nie podlega zastosowaniu do świadczenia dochodzonego w sprawie, było sięgnięcie do tzw. wykładni historycznej. Jednakże porównanie obu regulacji - tej z art. 11 ust. 3 ustawy z 1982 r. i tej z art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z 1998 r. - prowadzi do oceny, która potwierdza stanowisko zaskarżonego wyroku, a nie tezę skarżącego jakoby także na gruncie ustawy z 1998 r. okresy zawodowej i okresy nadterminowej służby wojskowej miały takie samo znaczenie w zakresie prawa do wcześniejszej emerytury.

Brzmienie obu tych regulacji, w rozważanym tu zakresie, jest wyraźnie odmienne, przy czym tylko w ustawie z 1982 r. okresy zawodowej służby wojskowej zostały zrównane z okresami nadterminowej służby wojskowej. Ustawa z 1982 r. oba te okresy nakazywała „uważać” za okresy pracy o szczególnym charakterze, stano-

wiącej między innymi przesłankę uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Natomiast w przepisie, który podlega w sprawie zastosowaniu, to jest w art. 32 ust. 3 pkt 6 powołanej ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi się, że za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze, którzy uzyskali uprawnienie do wcześniejszej emerytury, uważa się żołnierzy zawodowych (obok funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa i innych wymienionych służb), bez wymienienia w tym kontekście żołnierzy służby nadterminowej. Jeżeli podlegająca zastosowaniu ustawa późniejsza, inaczej niż ustawa poprzednia nie włącza żołnierzy nadterminowych (okresów wojskowej służby nadterminowej) do kategorii pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze, to jest to wyraźnie określona zmiana zakresu podmiotowego normy prawnej. Jest to tym bardziej oczywiste, że Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku wyjaśnił, iż wykonywanie wojskowej służby nadterminowej jest odrębne od służby żołnierzy zawodowych. Oparte na analizie przepisów systemowych dotyczących żołnierzy i służby wojskowej ustalenie, że „żołnierze nadterminowi” nie są żołnierzami zawodowymi, także w rozumieniu powołanego przepisu art. 32 ust. 3 pkt 6 ustawy z 1998 r., nie jest kwestionowane w skardze kasacyjnej.

Nie kwestionując tego, że w sprawie ma zastosowanie powyższy przepis i że przepis ten w swym brzmieniu nie włącza żołnierzy nadterminowych do grupy pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze - skarżący bezzasadnie zarzuca zaskarżonemu wyrokowi błędną wykładnię. Tymczasem to skarżący, oprócz omówionej już błędnej sugestii dotyczącej porównania interpretowanego przepisu z poprzednią regulacją, na poparcie swojej tezy interpretacyjnej przytacza niezasadne argumenty. Zasadniczy argument skarżącego sprowadza się do twierdzenia, że służba żołnierza zawodowego i służba w ramach wojskowej służby nadterminowej są podobne z punktu widzenia kryteriów zatrudnienia w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej z 1998 r. Skarżący nie porównuje w ten sposób sytuacji prawnej żołnierzy zawodowych i żołnierzy wojskowej służby nadterminowej w ramach tej samej kategorii - kategorii zatrudnienia w szczególnym charakterze, ale chciałby ażeby „żołnierze nadterminowi” uzyskali taki sam status prawny jak żołnierze zawodowi w oparciu o inną kategorię uprawnienia do wcześniejszej emerytury - kategorię zatrudnienia w szczególnych warunkach. Stanowisko skarżącego wynika z niezauważenia przez niego zasadniczej konstrukcji przepisów art. 32 ustawy z 1998 r., w których wyraźnie wyodrębnia się regulację poświęconą

przesłance zatrudnienia w szczególnych warunkach (art. 32 ust. 1 i ust. 2) od przesłanki zatrudnienia w szczególnym charakterze (art. 32 ust. 1 i ust. 3). Definicje obu tych kategorii przesłanek są wobec siebie odrębne, autonomiczne i nie podlegają jakiemuś wzajemnemu przenikaniu się. Przesłanka zatrudnienia w szczególnych warunkach określona została w art. 32 ust. 2 kryteriami o charakterze przedmiotowym, dotyczącym właściwości prac „o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia”. Ustawodawca jednakże nie pozostał na powyższym określeniu zatrudnienia w szczególnych warunkach, ale w art. 32 ust. 4 odesłał do przepisów dotychczasowych określających rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których przysługuje prawo do emerytury. Wyjaśnienia, o jakie „przepisy dotychczasowe” chodzi, dokonał Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 13 lutego 2002 r., III ZP 30/01 (OSNAPiUS 2002 nr 10, poz. 243). Na potrzeby rozważanego tu zagadnienia wystarczy stwierdzić, po pierwsze, że chodzi tu o niektóre przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) określające (§ 4-8a) okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach pracowników wykonujących prace wyszczególnione w wykazach A i B stanowiących załącznik do tego rozporządzenia oraz po drugie, że wykonywanie wojskowej służby nadterminowej nie było objęte tymi wykazami.

Druga natomiast z przesłanek prawa do wcześniejszej emerytury - przesłanka zatrudnienia w szczególnym charakterze, ma zakres podmiotowy. Ustawodawca w art. 32 ust. 3 ustawy emerytalnej wskazał w zamkniętym katalogu siedem kategorii zatrudnienia i służby, które „uważa się” za pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze dla celów ustalenia uprawnienia do wcześniejszej emerytury, w tym w pkt 6 wskazani zostali żołnierze zawodowi.

Przedstawiona konstrukcja przesłanek uprawnienia do wcześniejszej emerytury, a zwłaszcza określenie przez ustawodawcę, w zamkniętym katalogu, zakresu pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze, wyłącza możliwość rozszerzania tego katalogu w procesie stosowania prawa.

W zaskarżonym wyroku Sąd zinterpretował poszczególne elementy i całość regulacji z art. 32 ustawy emerytalnej z 1998 r. zgodnie z brzmieniem i celami tej regulacji. Natomiast stanowisko co do interpretacji art. 32 ust. 2 i 3 ustawy z 1998 r.

przedstawione przez skarżącego opiera się na pomieszaniu odrębnych przesłanek wcześniejszej emerytury i zmierza do niedopuszczalnego ustalenia przez sąd uprawnień osób wykonujących wojskową służbę nadterminową, którego ustawodawca nie ustanowił. W tym kontekście nie mogą odnieść skutku argumenty skarżącego, odwołujące się do konstytucyjnych zasad równości i sprawiedliwości społecznej. Trzeba w związku z tym zauważyć, że nie ma racji skarżący bagatelizując różnice między żołnierzami zawodowymi i żołnierzami wykonującymi wojskową służbę nadterminową. Różnice statusu tych osób zostały podkreślone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Wojskowa służba nadterminowa jest służbą poprzedzającą powołanie do wojskowej służby zawodowej, trwa określony czas, a jej celem jest stwierdzenie przydatności oraz przygotowanie do wojskowej służby zawodowej. Odnosząc się do argumentów skargi kasacyjnej warto też zauważyć, że wynikające ze skargi zagadnienie dotyczy wcześniejszej emerytury, będącej dla powszechnego systemu świadczeń emerytalnych „instytucją” wyjątkową, określającą szczególne uprawnienia. Zakres takiego odstępstwa od zasady powszechnej - zwłaszcza ze względu na przesłankę szczególnego charakteru zatrudnienia - pozostaje atrybutem kompetencji ustawodawczej a nie sądowniczej.

Jeżeli chodzi o drugą (procesową) podstawę kasacji to jej zarzuty są bezzasadne i to aż z trzech powodów, z których każdy wystarczyłby dla takiej oceny. Po pierwsze, skarżący zarzuca jakieś niedostatki postępowania dowodowego i niedostateczne wyjaśnienie sprawy, ale czyni to nazbyt ogólnikowo, nie wskazując konkretnego wniosku dowodowego, który nie zostałby uwzględniony, ani konkretnego dowodu, który byłby przedmiotem niewłaściwej oceny w zaskarżonym wyroku. Po drugie, skarżący nie zauważył, że - stosownie do art. 398³ § 3 k.p.c. - podstawy skargi kasacyjnej nie mogą stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów i oceny dowodów. Po trzecie, wreszcie wszystkie zgłoszone przez skarżącego naruszenia przepisów postępowania polegają - jego zdaniem - na niewyjaśnieniu tego, czy ubezpieczony wykonując wojskową nadterminową służbę pracował „w szczególnych warunkach” w rozumieniu art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej z 1998 r. Tymczasem - jak to wyżej wyjaśniono w kontekście zarzutów pierwszej z podstaw skargi - wyjaśnienie warunków pracy „żołnierza nadterminowego” było bezprzedmiotowe, bo nie miało znaczenia z punktu widzenia materialnoprawnych przesłanek prawa do wcześniejszej emerytury.

Mając na uwadze powyższe i stwierdzając, że skarga kasacyjna nie ma uzasadnionych podstaw Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z art. 398¹⁴ k.p.c.

=====